

**M.F.AXUNDOV ADINA AZƏRBAYCAN MİLLİ
KİTABXANASININ
DÖVRİ MƏTBUAT FONDU (1923-2007-ci illər)**

MƏMMƏDOV ELDƏNİZ ELMAN OĞLU
BDU-nun Elmi kitabxanasının əməkdaşı,
«Kitabxanaşünaslıq» kafedrasının dissertantı, müəllim

Məqalədə xalqımızın əvəzsiz mədəniyyət xəzinəsi olan M.F.Axundov adına Azərbaycan Milli Kitabxanasının 1923-2007-ci illəri əhatə edən zəngin dövrü mətbuat fondu, həmçinin dövrü mətbuatın qısa inkişaf tarixi, bu fondada mühafizə olunan milli və xarici jurnal, qəzet və digər dövrü mətbuat orqanları, onlardan istifadə edən oxucu kontingenti haqqında elmi tədqiqatdan bəhs olunur.

***Açar sözlər:** Dövrü mətbuat, dövrü nəşrlər, informasiya cəmiyyəti, informasiya inqilabı, informasiyalaşdırılmış cəmiyyət, jurnal, kitabxana fondu, milli kitabxana, qəzet, sənəd, seriyalı nəşr.*

M.F.Axundov adına Azərbaycan Milli Kitabxanası tədqiq olunan konkret dövr (1923-2007-ci illər) ərzində şərəfli bir yol keçmiş, ölkəmizdə mədəniyyətin, elmin, təhsilin tərəqqisində, inkişaf etmiş sivil cəmiyyətin yaradılmasında, xalqın mənəvi-intellektual səviyyəsinin yüksəldilməsində müqayisəyə gəlməz dərəcədə tarixi rol oynamışdır. Qürur hissi ilə qeyd etmək lazımdır ki, zəngin sənəd-informasiya resurslarına malik olan Milli Kitabxananın XX əsrdə yaranıb inkişaf etməsi Azərbaycanın elm və mədəniyyətinin ən böyük uğurlarından biridir. Burada qorunub saxlanılan qiymətli ədəbiyyat kütləsi çoxsaylı alimlərin və yaradıcı adamların təfəkkürünün bəhrəsi kimi milli elm, mədəniyyət və iqtisadiyyatımızı inkişaf etdirən mənəvi xəzinədir.

Fəaliyyətə başladığı gündən (1923-cü il may ayının 23-dən) bəri Milli Kitabxana istər sovet hakimiyyəti illərində, istərsə də Azərbaycanın müstəqilliyi dövründə dövlətin xüsusi qayğısı ilə əhatə olunmuşdur. Belə ki, sovet hakimiyyəti illərində qəbul edilmiş «Kitabxana işinin yaxşılaşdırılması haqqında» (1929), «Şəxsi təhsil işinin yaxşılaşdırılması haqqında» (1933), «SSRİ-də kitabxana işi haqqında» (1934), «Ölkədə kitabxana işinin vəziyyəti və onu yaxşılaşdırmaq tədbirləri haqqında» (1959), «Zəhmətkeşlərin kommunist tərbiyəsində və elmi texniki tərəqqidə kitabxanaların rolunu artırmaq haqqında» (1974) qərarlar, həmçinin Azərbaycanın müstəqilliyi dövründə qəbul edilmiş «Mədəniyyət haqqında» (6 fevral 1998-ci il) və «Kitabxana işi haqqında» (29 dekabr 1998-ci il) Azərbaycan Respublikasının Qanunları, «Azərbaycanda kitabxanaların fəaliyyətinin

yaxşılaşdırılması haqqında» Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı (2007) və başqa rəsmi sənədlər Milli Kitabxananın inkişafında mühüm rol oynamışdır.

Azərbaycan xalqının milli özünüdərk səviyyəsinin yüksəlişində, öz qurtuluşu, müstəqil dövlət qurmaq, dövlətçiliyi qorumaq və inkişaf etdirmək uğrunda mübarizəsində, həmçinin milli iradənin ifadəsində dövrü mətbuatın (qəzet və jurnalların) əvəzsiz rolu olmuşdur. Vaxtaşırı olaraq dövrü nəşrlərin səhifələrində həm xaricdə, həm də Azərbaycanda ictimai həyatda baş verən bu və ya digər hadisələr, proseslər öz əksini tapmış, Azərbaycan xalqı üçün əhəmiyyətli məsələlər müzakirə edilmişdir. Bu nöqtəyi-nəzərdən, tarixilik prinsipi gözlənilməklə, tədqiq olunan Milli Kitabxananın dövrü mətbuat fondunun 1923-2007-ci illərdəki fəaliyyəti həmin dövrdə Azərbaycanda kitabxana işinin nəzəri-metodik və təcrübi inkişafının, respublikada formalaşan kitabxana siyasətinin, həmçinin oxuculara xidmət işində yeni keyfiyyətlərin formalaşması tarixidir. Milli Kitabxana bu dövr ərzində əhəliyə kitabxana xidmətinin təşkilində öz aparıcı rolunu nümayiş etdirmişdir.

Elmi-texniki tərəqqi nəticəsində artan informasiya axını və toplanılan informasiya kütləsi içərisindən elmi informasiyanın seçilməsinə daha çox artan tələbat müasir kitabxanaların, xüsusən Azərbaycan Milli Kitabxanasının fəaliyyət effektivliyinin əsas problemi. Bu problemdən çıxışın başlıca həlli yolu kitabxanaların müasir texnologiyalardan necə istifadə edə biləcəyindən, bu yeni texnologiyaların kitabxanalarda nəyə və nə cür tətbiq olunacağından asılıdır. Bu çıxış yolu həmin kitabxanaların dünya kitabxana-informasiya məkanında hansı yeri tutacağını bəlli edəcəkdir.

Kitabxana proseslərinin kompyuterləşdirilməsi (informasiyalaşdırılması) hesabına kitabxanalarda komplektləşdirmə proseslərinin təşkilinin yeni axtarış və tədqiqinin forma və metodlarının, sənədlərin emalının, kitabxana fondlarının yerləşdirilməsinin, oxuculara xidmət işinin və sairə kitabxana-informasiya fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi baş verir.

Ümumiyyətlə, kitabxanalar xidmət edilən oxucu kontingentinin fəaliyyət profilinə uyğun olaraq komplektləşdirilir. Bu oxucular müəyyən dərəcədə (tam və yaxud qismən) onların tələblərini ödəyən müxtəlif sənədlər, həmçinin dövrü mətbuat əldə etməlidirlər.

Bildiyiniz kimi, dövrü mətbuat serial nəşr (sənəd) olub, müəyyən zaman ardıcılığı ilə çap olunaraq, hər il üçün daimi nömrə (gündəlik, həftəlik, aylıq, rüblük, illik) sayına malikdir. Dövrü mətbuata qəzet və jurnallar aid edilir.

Azərbaycan milli mətbuatı yarandığı gündən (1875-ci ilin 22 iyulundan) bugünədək çox böyük tarixi yol keçib. Əsrlər ötüb, ictimai-iqtisadi formasiyalar bir-birini əvəz edib, inqilabi çevrilişlər baş verib, dövlət quruluşları dəyişib. Bu siyasi gedişlər nəticəsində zaman-zaman fərqli düşüncələr yaranıb. Bir tarixi dövrdə dost sayılanlara, digər tarixi dövrdə

düşmən deyilib, və yaxud əksinə. Bütün bunların hər biri dövrü mətbuat orqanlarında öz əksini tapıb. Bu gün nəşr olunan dövrü mətbuat orqanları (jurnal və qəzet) bəzən bizə adi görünə bilər. Ancaq sabah kitabxanalarda, dövlət arxiv idarələrində mühafizə olunan həmin dövrü mətbuat orqanlarının səhifələrində bu günümüzün tarixi araşdırılacaq və bu, bir tarix kimi qəbul ediləcək.

Dövrü mətbuat (qəzet və jurnal) yarandığı dövrdən indiyədək hər dövlətin, hər millətin istər mədəni, istər iqtisadi və ya siyasi vəziyyətinin, həmçinin müxtəlif sahələr üzrə inkişaf səviyyəsinin əsas dinamik göstəricisidir. Xalq əbəs yerə qəzeti dövrün aynası adlandırmır.

Zəkası və fəaliyyəti ilə həmişə irəliyə, yüksəyə doğru can atan insan hər zaman düşünülmüş, çalışmış, dəyişmiş və istər-istəməz onu əhatə edən ictimai mühit ilə təmasda olmaq məcburiyyətində qalmışdır. Bu təmas sayəsində insanlar bir-biri ilə münasibət yaratmış, bir-birini duymuş, bir-biri ilə fikir mübadiləsi etmişdir, nəticə etibarlı ilə - ictimai əlaqə yaranmışdır.

İctimai əlaqəni vasitəsiz və vasitəli olaraq iki qismə bölmək olar. İnsanlar danışıq sayəsində ünsiyyət quraraq öz gündəlik ehtiyaclarını vasitəsiz əlaqə nəticəsində tədricən ödəyə bilər. Vasitəli əlaqəni isə insanlar informasiyanın mətn, səs yazma, təsvir və digər (elektron, audiovizual və s.) formada qeydə alınan maddi obyekt - sənəd vasitəsilə qururlar. Birinci (vasitəsiz) əlaqə insanlar arasında bilavasitə görüşmə, ikinci (vasitəli) əlaqə isə sənəd vasitəsi ilə həyata keçirilir.

Dövrü mətbuat məhz ictimaiyyətlə vasitəli əlaqə növüdür. Tarixə nəzər saldıqda görürük ki, bu vasitəli əlaqə üçün yazının meydana gəlməsi zəruri olmuşdur. Belə ki, qədim insanlar icma halında çox sadə yaşayı, ictimai ehtiyaclarını ödəyə bilirdilər. Bu zaman onların yazıya ehtiyac duyduqları təsəvvür edilə bilməyən haldır.

Fikrimizcə, dövrü mətbuatı müasir dövrə - informasiya cəmiyyətinə gətirən yolun əsasında sivilizasiya tarixində baş verən «informasiya inqilabları» dayanır.

Sivilizasiyanın inkişaf tarixində dörd informasiya inqilabı baş vermişdir. Dövrü mətbuatın əsasını, mənbəyini informasiya və biliklər təşkil etdiyinə görə onun əsl mahiyyətini anlamaq üçün həmin inqilabları doğuran səbəblərə, onların yaratdığı təzahürlərə və imkanlara diqqət yetirmək olduqca vacibdir.

Yazı kəşf edilməzdən çox-çox əvvəl insanlar yeni biliklər öyrənməyə başlamışlar. Təbii irəliləyiş, cəmiyyətin inkişafı, insanların bir yerdən digər yerlərə səfərləri, ümumi ehtiyacların ödənilməsi, həyat təcrübəsini, tarixi yaddaşı və s. bilikləri qoruyub saxlamaq zərurəti nəticəsində yazının (I informasiya inqilabı) təməli qoyulmuşdur.

Zaman-zaman insanların ümumi ehtiyacları xeyli artdığından həyat tərzində əvvəlki halından çıxdı, fikirlər, maraqlar genişləndi və bunun nəticəsində

yazı ilə insanlar arasında da əlaqə böyüdü. O dövrlər ki, yaşayış tərzini, həyat şəraiti sadə, vasitəli idi, yazı da xüsusi və şəxsi səciyyə daşıyırdı. Lakin ictimai məsələlər genişləndikcə, tədricən xəbərlər və yazılar da xüsusiyyətdən kənarlaşaraq ümumi mənafeyə xidmət etməyə başladı.

Deməli, xüsusiyyətdən çıxan yazı ümumi mətbuatın mənşəyi oldu, onun ictimai vəzifələri də buradan meydana gəldi. Əsrlər boyu mətbuatın təkamül tarixini nəzərdən keçirsək, onun əvvəllər necə olduğunu və simasının necə dəyişdiyini görürük. Qədimdə mətbuatın əsasını xüsusi yazı və məktublar təşkil edirdi. Onlarda həmin dövrə aid məsələlərdən bəhs olunur və ümumi xəbərlər verilir. Belə məktublar əsasən qəzet rolunu oynayırdı. Xalq onları oxuyub əldən-ələ ötürərək mühüm hadisələrdən xəbər tuturdu.

II informasiya inqilabı XV əsrin ortalarına təsadüf edir. 1445-ci ildə Almaniyada İ. Qutenberqin özünün ixtira etdiyi çap dəzgahı vasitəsi ilə kitab çapına başlaması təkcə kitab nəşri sahəsində deyil, həmçinin mətbuat sahəsində də böyük inqilab oldu. Belə ki, çap dəzgahının digər dünya ölkələrinə yayılması nəinki kitabın, həmçinin mətbuatın cəmiyyətdəki rolunu, onun dövriliyini daha da artırdı. Kitab təhsilin, elmin, mədəniyyətin yaradılmasında böyük rol oynasa da, onu hər kəsin almağa, əldə etməyə imkanı yox idi. Çap dəzgahının ixtirasına qədər isə əlyazma kitablarının nüsxələri çox az olurdu. Əlyazma kitablarının üzünü çıxarmaq, onları hazırlamaq uzun bir proses olmaqla yanaşı, həm də olduqca baha başa gəlirdi. Lakin çap dəzgahının ixtirası kitab çapının çoxalmasına, onun qiymətinin nisbətən ucuzlaşmasına gətirib çıxarmaqla yanaşı, sonralar dövrü mətbuatın (qəzet və jurnalın) xalq arasında kütləvi yayılmasına bir kömək, onların gələcək inkişafına açılmış yol, əsl təkanverici qüvvə oldu.

Zaman ötdükcə, dövrü mətbuat, mətbəə manufakturasının sıx çərçivəsindən çıxaraq, görkəmli alman əsilli rus fiziki və elektrotexniki B.S. Yakobi (Moritz Hermann von Jacobi) tərəfindən elektrik mühərrikinin (1834-cü il) ixtirasından (III informasiya inqilabı) sonra, əl texnikasından maşın sənayesinə, maşın sənayesindən XX əsrin elmi-texniki inqilabına gedən yola (fərdi kompyuterlərin yaradılmasına səbəb olan, onların özəyini təşkil edən mikroprosessorların layihələndirilməsi və istehsalı - IV informasiya inqilabı) və ən nəhayət, atom əsri sayılan XX əsrdən informasiyalaşdırılmış cəmiyyətə - XXI əsrə gəlib çatmışdır.

Azərbaycan xalqının maddi-mədəni irsinin mühafizəçisi sayılan Azərbaycan Milli Kitabxanası fəaliyyətə başladığı 1923-cü ildən imkanı yetdiyi qədər istər ölkə daxilində, istərsə də ölkə xaricində çap olunan qəzet və jurnalları öz fonduna toplamış və onları qoruyaraq bugünədək gətirib çıxarmağa müvəffəq olmuşdur. Məhz bunun nəticəsidir ki, bizim araşdırdığımız 1923-2007-ci illər ərzində Azərbaycan Milli Kitabxanasının dövrü mətbuat fondunda ümumilikdə 1 000 adda Azərbaycan dilində qəzet

(bunlardan 182 adda rayon qəzetidir), 427 adda rus, 34 adda erməni və digər SSRİ xalqları dilində olan qəzet, bundan başqa, 696 adda Azərbaycan və 1 439 adda rus dilində jurnal, 718 adda 40-a yaxın xarici dildə jurnal və 50 addan çox qəzet mühafizə olunduğu aşkar edilmişdir. 2007-ci ildə Milli Kitabxananın ümumi fondunda 53 550 qovluq qəzet və 1 416 000 nüsxə jurnal mövcud olduğu məlum olmuşdur.

Hazırda Azərbaycan Milli Kitabxanasında, əvvəllər də olduğu kimi, abunə yolu kitabxananın dövrü mətbuatla zəmanətlə təmin olunmasının yeganə mənbəyi hesab olunur. Abunə yolu bu gün - əhəmiyyətli maliyyə xərcləri tələb edən nəhəng nəşr kütləsi arasında optimal seçim prosesidir. Bu prosesdə yeganə ağır vəziyyət odur ki, bəzən yarımilliklər üzrə abunə qiymətlərində (yalnız bizim ölkəmizə deyil, bütün dünyada) sabit artım müşahidə olunur.

Əgər kitabxananın xarici və ya qiymətli dövrü mətbuatla (ənənəvi və yaxud elektron formada) komplektləşdirməsindən danışsaq deməliyə ki, burada maliyyə problemləri daha çox əhəmiyyətlidir. Aydın məsələdir ki, müasir şəraitdə hər kitabxana nə özünə bahalı nəşrlərin almasını icazə verə bilər, nə də oxucu sorğularının tələbi olaraq hər nəşrin komplektləşdirilməsinə cavab verə bilər. Bu nöqteyi-nəzərdən tamamilə obyektiv səbəblərin təsiri altında kitabxanaların maliyyə resurslarının birləşməsinə konkret ehtiyac duyulur.

Bu baxımdan qəzet və jurnal o tip çap məhsullarına aiddir ki, onların bu birləşmə (kooperasiya və yaxud konsorsium) yolu ilə rahatlıqla komplektləşdirilməsi və bundan sonra oxucu sorğularının tələbinin cavablandırılması daha səmərəli və sərfəlidir. Bu iş çoxdan və daha ciddi şəkildə bir sıra ölkələrdə (o cümlədən 2003-cü ildən Azərbaycanda - «Azərbaycan Kitabxana İnformasiya Konsorsiumu») aparılır. Belə birləşmələrin hədəfi - bu tip çap məhsullarını daha çox oxucu kontingentinin istifadəsi üçün əlçatan etməkdir.

Qeyd etmək lazımdır ki, elektron daşıyıcılarda mühafizə olunan ayrı-ayrı qəzet və jurnal nəşrlərinin komplektləşdirilməsi şəxsi təşkilatlar (idare, firma, müəssisə və s.) vasitəsilə həyata keçirilir, belə olan təqdirdə bu cür elektron nəşrlər iqtisadi anlamda mal hesab olunur. Kitabxana bu və ya digər nəşri bu təşkilata sifariş verir və bu təşkilat öz vasitələri hesabına bu nəşri əldə edir, sonra onu kitabxanaya satır. Belə əməliyyat artıq abunə deyil, malın alınması sayılır. Və bu yolla bu və ya digər dövrü mətbuat nəşrinin hər növbəti nömrəsi əldə edilir.

Hazırda dövrü mətbuat nəşrlərinin böyük əksəriyyəti yalnız elektron sənəd formasında istehlak bazarına çıxarılır. Bununla əlaqədar olaraq kitabxanalar nəşrin özünü əldə etmir, ona müəyyən dövr üçün elektron giriş əldə edir. Yaranmış vəziyyət fondun uçotu üzrə təlimata dəyişikliklərin daxil edilməsini tələb edir, çünki kitabxanalar jurnalların fiziki vahidini almır və

buna görə onların uçotunu aparmır, ancaq bununla yanaşı, əhəmiyyətli dərəcədə maliyyə vəsaiti xərcləyir.

Beləliklə, Azərbaycan Milli Kitabxanasının 1923-2007-ci illər ərzində qazandığı tarixi təcrübə, keçdiyi zəngin inkişaf yolu, bu yolun ayrı-ayrı mərhələləri aydın şəkildə sübut edir ki, o, 84 ilə yaxın bir dövr ərzində respublikanın baş kitabxana-bibliografiya müəssisəsi kimi formalaşaraq xalqın mədəni və intellektual potensialının inkişafına xidmət etmiş, respublikamızda əhaliyə kitabxana xidmətinin təşəkkülünə səmərəli təsir göstərmiş və bu yolla dövrü mətbuat fondunun tərkibini zənginləşdirərək, onun fəaliyyətini getdikcə inkişaf etdirib müasir səviyyəyə yüksəlməsi üçün nəzəri, metodik və təcrübə zəmin yaratmışdır.

Nəticə olaraq, yuxarıda qeyd olunanların məzmununu və məntiqi quruluşunu əsas götürərək, həmçinin informasiyalaşdırılmış global cəmiyyətdə xalqın milli-mədəni irsini qoruyan Azərbaycan Milli Kitabxanasının rolunu nəzərə alaraq kitabxananın dövrü mətbuat fondunda saxlanılan sənədlərin uçotu, onlardan istifadə qaydaları və mühafizəsi haqqında aşağıdakı tövsiyələri vermək olar:

1. Azərbaycan Milli Kitabxanasının dövrü mətbuat fondunun ayrıca elektron məlumat bazası hazırlanmalıdır.

2. Dövrü mətbuat fondunun tərkibi ənənəvi kitabxana kartotekasında əks olunmaqla yanaşı, ölçü (ad, nüsxə) və uçot (qəzet, jurnal) vahidi göstərilməklə Azərbaycan Milli Kitabxanasının elektron məlumat bazasında öz əksini tapmalıdır.

3. Fondun uçotu və mühafizəsi baxımından rübdə bir dəfədən az olmayaraq dövrü mətbuat fondunun elektron məlumat bazasından fondun tərkibinin çap edilməsi mühüm hesab olunmalıdır.

4. Azərbaycan Milli Kitabxanasının üzvü olan və yaxud üzvü olmayan yerli və ya əcnəbi oxucuların internet vasitəsi ilə dövrü mətbuat fondunun elektron məlumat bazasından qanunvericiliyə uyğun olaraq onlayn (pullu və yaxud pulsuz) istifadəsini təşkil etmək.

5. Dövrü mətbuat fondunun mühafizəsi üçün müasir dövrün tələblərinə uyğun müşahidə cihazları və təhlükəsizlik avadanlıqları tətbiq edilməklə: a) qəzet və jurnal fondlarının hava rejiminə düzgün əməl edilməsinə; b) oxucuya verilən və qaytarılan qəzet və jurnalın öz zamanında uçotunun aparılmasına və bu prosesə xüsusi diqqətlə yanaşmağa; c) elektrik, istilik, hava, su və digər qurğulara, həmçinin yanğın təhlükəsinə nəzarətə; ç) dövrü mətbuat nüsxələrinin müxtəlif zərərvericilərdən mühafizəsinə və s. riayət olunmalıdır.

ƏDƏBİYYAT

1. Azərbaycan Milli Kitabxanasının 85 illik yubileyi keçirilmişdir // Azərbaycan. – 2008. – 18 noyabr.
2. Xələfov A.A. Azərbaycan kitabxana işinin tarixi: Dərslük (3 hissədə, h. 2.). – Bakı: Bakı Universiteti Nəşriyyatı, 2007. – 552 s.
3. Xələfov A.A. Azərbaycan kitabxana işinin tarixi: Dərslük. III hissə. – Bakı: Bakı Universiteti Nəşriyyatı, 2010. – 432 s.
4. Xələfov A.A. İnformasiyalaşdırılmış cəmiyyətin xüsusiyyətləri və problemləri // Respublika. – 2002. – 17 aprel.
5. «Kitabxana işi haqqında» Azərbaycan Respublikasının Qanunu // Azərbaycan. – 1999. – 14 mart.
6. 70 il xalqın xidmətində: (M.F.Axundov adına Azərbaycan Respublika Dövlət Kitabxanasının tarixinə dair materiallar məcmuəsi) / M.F.Axundov adına Azərbaycan Respublikası Dövlət Kitabxanası; Red.: F.Məmmədov. – Bakı, 1993. – 156 s.
7. http://rasulzade.org/articles/2_32.html

**ФОНД ПЕРИОДИЧЕСКОЙ ПЕЧАТИ АЗЕРБАЙДЖАНСКОЙ
НАЦИОНАЛЬНОЙ БИБЛИОТЕКИ ИМЕНИ М.Ф.АХУНДОВА**

(1923-2007-ые годы)

МАМЕДОВ Э. Э.

РЕЗЮМЕ

В этой статье речь идет о научном исследовании богатого периодического печатного фонда Азербайджанской Национальной Библиотеки имени М.Ф.Ахундова, являющейся незаменимой культурной сокровищницей. Исследование охватывает 1923-2007-ые годы, касается краткой истории развития периодической печати, национальных и зарубежных журналов, газет и других периодических органов печати, хранящихся в этом фонде, а также контингента читателей, их использующих.

Ключевые слова: Периодическая печать, периодические издания, информационное общество, информационная революция, информатизация общества, журнал, библиотечный фонд, национальная библиотека, газета, документ, сериальное издание.

**THE FUND OF PERIODICAL PRESS OF THE AZERBAIJAN
NATIONAL LIBRARY NAMED AFTER M. F. AKHUNDOV (1923-
2007-s years)**

**MAMMADOV E. E.
SUMMARY**

In this article we are talking on scientific research about the rich fund of periodical press of the Azerbaijani National Library named after M. F. Akhundov, an irreplaceable cultural treasure trove. The study covers the 1923-2007's, concerns a brief history of the development of the periodical press, national and international magazines, newspapers and other periodicals of the press which kept in the fund, as well as about contingent of readers who use them.

Keywords: Periodical press, periodicals, information society, information revolution, informatization of society, a journal, library fund, a newspaper, national library, a document, serial edition.